

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רו שליט"א, רבה של תל ציון

פרשת פינחס י"ד תמוז תשע"א

סגולת יום השבת

וביום השבת וגו' סולת מנחה בלולה בשבון ונסכו (כז, ט)

ישנם אנשים שאפילו בימי שבתות הקיץ אשר היום ארוך, אינם עושים שום דבר תכליתי בשבת, אלא מבליים רוב השבת בשינה ותנומה, ונמצא עוברים 24 שעות ויותר, ומאומה לא תפסו ולא הרוויחו בכל היממה הקדושה. אכן רבים משכילים על דבר - ומנצלים, אשריהם!

והנה הגאון חתם סופר (פרשת ויחי) מפרש את המסורה, שיש שלושה פסוקים בני 7 תיבות, ואות האמצעית יש תיבת "והוא", והם:

"מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" (בראשית מט, כ).

"ונדיב נדיבות יעץ והוא על נדיבות יקום" (ישעיה לב, ח).

"אלקים הבין דרכה והוא ידע את מקומה" (איוב כח, כג).

והענין רומז ליום השביעי [וזהו זה - ו"א היינו שבע], כי ע"י שאדם מענג השבת - זוכה לפרנסה, כי מאן דיזיף לשבת, שבת פרעיה (שבת קיט), וע"י שבת קודש זוכה ללב טוב וחרד לה' יתברך. וע"י שבת קודש - זוכה לבינה והשכל בתורת ה'.

וזהו מרומז: מאשר שמנה לחמו - היינו שאוכל בשבת ומתענג, זוכה "והוא" (השבת) יתן מעדני מלך, לפרנסה טובה, וזהו ג"כ: ונדיב נדיבות יעץ, שזוכה לנדיבות לב ע"י "והוא" (השבת) על נדיבות יקום, וזהו ג"כ: אלקים הבין דרכה, ע"י "והוא" (השבת) ידע את מקומה, לרמז לכל שלוש ההבטחות הנ"ל ע"י שבת קודש.

מכל הנ"ל למדנו: שיש "עבודה" רוחנית בשבת, והעבודה נעשית ע"י השמירה ששומר השבת (כפי מסגרת ההלכה), וע"י האכילה והתענוג הגשמי כפשוטו! וכן ע"י לימוד התורה בשבת, וע"י אהבת ה'.

ואלו דברי הרב הקדוש רבנו אליעזר פאפו בספר פלא יועץ (מערכת שבת): "השומר שבת ומתנהג בו בקדושת מחשבה ודיבור ומעשה, הוא מפתח גדול לקנות קדושה לימות החול ולהתגדל בהם בקדושת מחשבה ודיבור ומעשה בנקל". הרי שיש מה "לעשות" בשבת, ולפיכך זהו "עוול" להעביר בחינם הזמן הקדוש של יום שבת הקדושה. ועוד כתב והוסיף בפלא יועץ (שם): "ולכן בכוח יגבר איש לידבק בקונו ביום שבת קודש ביראה ואהבה ושמחה רבה ודביקות נמרץ ולעסוק בתורה כפי כוחו ולישמר ולהתרחק מכל דבר רע בתכלית הריחוק, ובזה ימצא כדי גאולתו, עכ"ל.

ויש לרמוז בפרשתנו: וביום השבת וגו' סולת מנחה - רמז "ללחם ופרנסה", בלולה - אותיות "לו הלב", וכנ"ל, בשמן - רמז "לחכמה" (ע' מנחות פה:), אשר זוכים להנ"ל על ידי שבת קודש.

שבת שלום ומבורך !

"אם יש לו מי שיעשה מלאכתו בערב שבת יותר טוב שישב בביתו או בבית המדרש ויעסוק בתורה הקדושה ויקנה ידיעה חדשה, כי כל חפצים לא ישוה בה אפילו חפצי שמים".
פלא יועץ (מע' הכנה)

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

תענית לחולה שאין בו סכנה

שאלה: מי שסובל מאולקוס או סכרת, האם ב"ז בתמוז מותר לאכול או יש לו לצום.
תשובה: מותר להם לאכול, כי המה בגדר "חולה שאין בו סכנה" לפחות, ופטור. ע' בסימן תקנ.

זמן תיקון חצות בימי בין המצרים

שאלה: אמירת תיקון חצות בכל צהרי היום בבין המצרים האם נאמרת כל היום.
תשובה: הנה זמנה מחצי היום, וכפי פשט הדברים בדברי האריז"ל (ע' שעה"כ דפ"ט: וכה"ח סימן תקנא אות רכא) זמנה מחצות היום עד השקיעה. אכן רבי אליהו מני נהג שלא לאמרה אלא עד מנחה כמ"ש בספר מעשה אליהו (אות שיח).

סדר תיקון חצות בבין המצרים

שאלה: מה אומרים בתיקון חצות של בין המצרים.
תשובה: המנהג לומר "תיקון רחל", אך כבר העיר החיד"א ביוסף אומץ (סימן כא) שאין האמירה צריכה דוקא "תיקון רחל" אלא העיקר להתאבל ביום, אכן נהגו לומר "תיקון רחל", ולא תיקון לאה. וע' מעשה אליהו (אות קצג).

תפירת בגדים בבין המצרים

שאלה: האם מותר לתפור בדים להופכם לבגדים חדשים בבין המצרים.
תשובה: אין איסור בדבר ואין חומרא אלא מר"ח אב. אבל לפני כן מותר, וכמבואר בסימן תקנא ס"ז.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

יומא דנשמתא

כתב רבנו חיים בן עטר בספר אור החיים (כו, כג): בני יששכר וגו' למה שקדם לנו כי יששכר הוא בן תורה, רמזה התורה בשם זה של 'יששכר', כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו מה יתרון לאדם בכל עמלו והוא מה שאמרו בברכות (כח:): שצריך לברך ביציאתו מבית המדרש מודה אני לפניך וכו' אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר וכו' ע"כ. והטעם כי לא יעמוד קנין המדומה, והגם שיעמוד, הבל הוא.
עוד ירמוז, כי כל מה שיש בעולם הוא שכר לו כי כל מה שברא ה' לא בראו אלא בשבילו, כמו שדרשו ז"ל בפרשת בראשית וגו' (ב"ר א, א) בשביל תורה וכו' ברא שמים וארץ.
עוד ירמוז, למה שאמרו ז"ל (סוף עוקצין) עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות, והוא אומרו "יש" שכר.

אבן יקרה

שני יהודים מתושבי העיר סוכוצ'וב באו אל האדמו"ר רבי אברהם מסוכוצ'וב בעל 'אבני נזר', לדין תורה. קודם שהתחילו להרצות את טענותיהם העיר אחד מהם כבדרך אגב: "ודאי הרב זוכר כי במחלוקת שפרצה לפני כשנה בעניין שוחט שהרב העבירו מתפקידו, עמדתי כל הזמן לימינו של הרב".
"אם כן, פסול אני מלישב בדיןך", הגיב מיד הרב, והסביר: "כאשר בנות צלפחד באו אל משה וביקשו שיינתן להן חלק בארץ, ציינו בתוך הדברים כי אביהן לא השתתף בעדת קורח. מיד הביא משה את משפטן לפני ה' ולא דן בכך בעצמו, שכן ראה בדבריהן סוג של 'שוחד דברים' ופסל עצמו מלשבת בדין. ואם משה רבנו נהג כד. אני על אחת כמה וכמה".

לרפואת מרת אורה בת מרגלית תחי'

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com